

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

De Secundo.

PRogrediemur nunc ad alteram partem, *Xp̄i 5° 7° v. 12° 2° 1°, sive notitiam Domini nostri Iesu Christi contemplaturi. Hic nobis commendatur.*

I. *Tanquam gentium illuminator.* Ante enim non erant ex hoc ovili, Joh. 10. v. 16. sed alienati à Republicâ Israël, & hospites testamentorum promissionis, Eph. 2. v. 12. sed ex indebitâ gratiâ & misericordiâ Deus in Sion electum & pretiosum lapidem angularem posuit, 1. Petr. 2. v. 6. qui medium parietem macerie solvens, ex Judæis & ethnicis unum fecit, Eph. 2. v. 14. Hic recens natus Rex Judæorum est, qui propterea duobus insignitus est nominibus, & vocatur Hebraicè Iesus, h. e. Salvator, ut indicetur, esse Salvatorem Judæorum, ex quibus natus est quoad carnem, Rom. 1. v. 3. Græcè verò *χρ̄ιστ̄ος*, h. e. unctus, ut ostendatur, esse quoque eundem Servatorem Græcorum sive ethnicorum. Parum est, ait Deus, ut sis mihi servus, ad suscitandas tribus Jacob, & desolationes Israël convertendas, Esa. 49. v. 6.

• Cape hinc solatium, mi Christiane! Nisi gratiosa hac stella orta fuisset, in tenebris & umbrâ mortis mansisses, quin & in peccatis periisses. Verum Servator tuus à potestate tenebrarum te redemit, & idoneum fecit in partem fortis sanctorum in lumine, Col. 1. v. 12. ut jam sis civis sanctorum, & domesticus Dei, Eph. 2. v. 19. pertinens ad genus electum, regale sacerdotium, gentem sanctam, 1. Petr. 2. v. 9.

Quod si igitur peccata tua te conturbant, quid turbaberis? Christus propter peccatores in mundum venit, 1. Tim. 1. v. 15.

Quod si angustiis immersus es: constat tibi, Christum te ad regnum suum vocasse, ut quidem communicare passionibus ejus debeas: sed & in revelatione gloriæ ejus gaudio exultes, 1. Petr. 4. v. 13.

Quod si vita cum morte tibi commutanda: hæc stella præluce tibi potest per tenebrosam mortis vallem, in cælestem patriam. Nemo enim nostrum sibi vivit, & nemo sibi moritur, Rom. 14. v. 7.

Sed & opera danda est, ut *dignè vivamus vocatione nostrâ*: Satis est enim nobis, quòd antea cto vitæ tempore, voluntatem gentium patraverimus, 1. Petr. 4. v. 2.

In janua Academiæ Atheniensis olim hæc inscriptio extitit: *Arbor es, ô homo, si sylvestris time, si campestris fuge, si hortensis gaude!* quo ipso Præceptores discipulos suos instruere voluerunt, ut moribus rusticanis valedicentes, virutem & bonas artes imbiberent, & earum fructus in vita ostenderent.

Nos antehac in Genilissimo itidem arbor sylvestris fuimus, sed Dei gratiâ, in bonam olivam Christum Jesum inserti sumus, Rom. 11. v. 24. ideo officii nostri erit, meliores & utiliores fructus ferre, quàm antea tulimus, aliàs Dominus, quando die novissimo quæret, nec inveniet, maledictione nos perdet, ut ficum illam, Matt. 21. v. 19.

Ah, quomodo illi aliquando consistent, qui jam in ethnicis peccatis se volutare pergunt, postquam eos Christus vocavit de tenebris in admirabile lumen suum, 1. Petr. 2. v. 9. Sanè indigni sunt Christianorum nomine, & pœnæ eorum aliquando eò gravior erit, Luc. 12. v. 4-7.

II. *Tanquam promissus Salvator.* Etsi n. ille ipse, quem Deus Judæis mittendum pro-

promiferat, imprimis, quando apud Jeremiam dixit: Ecce, dies veniunt, dicit Dominus: & fufcitabo David germen iustum. Jer. 23. v. 5. 6. Hic Rex ex Bethlehem oriundus erat, ut Michæ aliquot ante fecula prædixerat, Mich. 5. 2.

Hoc ita impletum est in præfeto Evangelio: Ubi princeps Sacerdotum, & Scribæ populi, ab Herode confulti, ubi Christus nafceretur, dixerunt ei: In Bethlehem Judææ. Ibidem quoque magi eum inventum, muneribus fuis honoraverunt.

Non vero arbitremur, quod propter Judæos tantum hoc nomen gerat, quia è genere eorum ortus est: fed & fpiritualium Ifraelitarum Rex & Salvator est. Non enim qui in manifesto Judæus est: neque quæ in manifesto, in carne, est circumcifio: fed qui in abfcondito Judæus est, Rom. 2. v. 28.

Hoc non sine folatio est.

In hoc mundo, multæ tribulationes iuftorum, Pfal. 34. 20. Quilibet dicit: pone in terram corpus tuum, & in plateas tranfeuntibus, Efa. 51. v. ult. Grex enim puillus fumus, Luc. 12. v. 32. quibus identidem exprobratur: Ubi Deus est tuus? Pfal. 42. 4. Sed eftote bono animo, Dilecti! Vita noftra abfcondita est, cum Christo in Deo. Cum autem Christus apparuerit, vita noftra, tunc & nos apparebimus cum ipfo in gloria, Col. 3. v. 34. & Regem videbimus in decore fuo, cum admiratione cordis noftri, Efa. 33. 17.

Interea *venemur ipfum*, cum Paulo dicentes: Regi feculorum immortalis, invifibili, foli fapienti Deo, honor & gloria, in fecula feculorum, Amen, 1. Tim. 1. 17.

Diligamus eum. Si quis enim non amat Dominum Jefum noftrum, fit, anathema Mubareꝝ-atha, 1. Cor. 16. 22.

Vereamur eundem. Timor enim Domini expellit peccatum, Sir. 1. v. 26. 27.

Imprimis vero elegans hoc Epitheton, quod Jefulo applicatur, dum *Rex recens natus* dicitur, in nobis *novam obedientiam excitare debet*, ut ex reverentia erga eum, in novitate vitæ ambulemus, Rom. 6. v. 5. & novum hominem induamus, qui fecundum Deum creatus est, in iuftitia & fanctitate, Eph. 4. v. 24. fimul quoque mandatum novum observantes, diligamus nos invicem, ficut ille nos dilexit, Joh. 13. v. 34. Sic miferationes ejus erunt diluculo novæ, Thren. 3. v. 23. & in cœlefti Hierufalem omnia faciet nova, Apoc. 21. 5. ut non amplius ploremus aut lamentemur, ut in hoc mundo, Joh. 16. v. 20. Sed cum viginti quatuor feniorebus canticum novum cantemus, Apoc. 5. v. 8. quæ vox erit exultationis & falutis in tabernaculis iuftorum, Pfal. 118. v. 15. Abfcripta est mors in victoriam, 1. Cor. 15. v. 55. 57.

III. *Tanquam fomniaorum dictator*. Hic audimus, quod magis in fomis mandaverit, ne redirent ad Herodem, quod & fecerunt. Per aliam namque viam reverfi funt in regionem fuam.

Somniaorum tria potiffimum funt genera.

1. *Somnia naturalia*, quæ à caulis naturalibus originem habent, quicquid enim interdiu meditaris, loqueris vel facis, id plerumque noctu fele viciffim offert, idque juxta complexionem hominis. Alia fomnia enim melancholicis, alia Cholericis, alia Phlegmaticis, & alia Sanguinolentis fele offerunt. Ejusmodi fomnia non multum tribuendum est, Sir. 34. 1. 2.

2. *Somnia diabolica*, per quæ homines feducit, aut ad idololatriam, aut ad alia nefaria peccata & flagitia. Sacerdotes gentilium exuviis mactatorum animalium fele invol-

ventes corā altari prostrati jacuerunt. Inter Judæos quoque Pseudoprophetæ erant qui somnia sua, pro verbo Dei venditarunt, de quibus conqueritur Jeremias, c. 23, 25. similiter & Judas Apostolus in somniis de Iulorum mentionem facit, v. 8. Quo Thomas Muntzerus referendus est, qui iisdem non parum tribuit, teste Sleidano.

Verum per hujusmodi somnia non modo falsa doctrina introducit, & confirmatur: sed & id diabolus iisdem sæpe efficit, ut peccatum originale victoriam obtineat adversus hominem interiorem, quod sine hoc medio efficere non potuisset, ut si quis in somnis blasphemet, maledicat, occidat, scortetur, & alia nefanda agat, quæ non sine peccato sunt, si cum consensu & delectatione fiant. Corpus enim modo dormit, anima vero semper vigilat, & mediante phantasia piis quoque ejusmodi somnia conciliat, respectu quorum causam habent, à Deo remissionem peccatorum petendi, Psal. 32, v. 6.

3. *Somnia divina*, quæ olim familiaria valde fuerunt, utpote per quæ Deus Patriarchis & Prophetis se multifariam manifestavit, Gen. 25, v. 12. c. 38, 12. Exod. 33, 11. Num. 12, 6. Et huc quoque referendum est, quod Evangelista de Magis in oriente dicit, quod accepto responso in somnis à Deo instructi sunt, ne redirent ad Herodem: sed per aliam viam reverterentur in regionem suam.

Hodie hujusmodi somniis non amplius fidendum est, præsertim si illud quod significant, manifeste Deo verbo adversetur. Postquam enim Deus in V. T. multifariam, mul-

tisque modis per somnia quoque & visiones se manifestavit, in diebus his novissimis, locutus est nobis in filio, Heb. 1, 1. In hoc unice acquiescere debemus, quem videlicet nobis cœlestis Pater apprime commendat, Matth. 3, v. ult. c. 17, 5.

Hinc B. Lutherus in Comm. super Genesin, se pactum cum Deo iniisse scribit, ne per visiones, somnia aut Angelos secum agat: sed omnino se in sacra scriptura acquiescere, utpote ex qua sufficienter, ad hanc, & futuram vitam instruat.

Sic nos totos ad legem & testimonium componamus, Esa. 8, 19. quod si enim cum sapientia dormitum eamus, non pavebimus à repentino terrore, & à devastatione impiorum, Prov. 3, 24. sin autem quandoque somniis Melancholicis infestemur, exemplo Abrahæ solari nos poterimus, quem similiter horror magnus & tenebrosus invasit, Gen. 15, 12. *Eventus Deo commendandus est*, cujus dextræ mutatio, Psal. 77, 11. Deum diligentibus omnia in bonum cooperabuntur, Rom. 8, 28. Tempore suo Dominus in sepulchrum, tanquam dormitorium nostrum nos cubitum deducet, ubi nullis amplius somniis inquietabimur, sed requiescimus ab omnibus laboribus nostris, Apoc. 14, 13. Die vero novissimo, quando tuba Archangeli resonabit, læti revigilabimus ad cœleste gaudium, 1. Cor. 2, 9. Tunc erimus quasi somniantes, quorum os replebitur risu, & lingua exultatione, Pl. 126, 1. 2. Fiat id per Christum, Dominum & Servatorem nostrum, Amen.